

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke: Akershus

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Aurskog

Emne: Transport av høy.

Bygdelag: Aurskog.

Oppskr. av: Øyvin Ribsskog, Aurskog. Gard:

(adresse):

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Gbr. Arnold Hole, ca. 80 år og Karl Slorbak, ca. 80 år.

SVAR

Hole: Treskoninger av tennal under høyvogna, ist. for hjul, med hekker, til for ca. 50 år sia. På mindre bruk ble brukt "børsvolk", hvor ikke hest, til for 40-50 år sia. Børsvolk'en hang på låveveggen når den ikke var i bruk.

1. Slår ikke i utmarka nå, men for ca. 20 år sia. Ble kun brukt på mindre gårder. Låner hest, eller bærer på bærer. Sleperive. Ikke løypestreng.
3. Heim fra utlåver om vinteren. Firehjuls vogn. Høyvogn: lengde 2,5-3 m., bredde ca. 1,20-1,25 m. Kalles og slede i steden for høyvogn. Med hjulsslede menes høyvogn, 4 hjul (men før treskoning, derfor kalles den hjulsslede. Alt høyet skulle tas med. Festes med stang. Bendestang, lessestang. 2 hester på store gårder, nå bare 1. Kjøre høy fra utlåven i gml. dager: Brukte langslede med lange hekker. Juringstau. Viurer ble brukt til alt mulig: til å binde krøttera, til skistopper og til alt som skulle repareres. En dag hver vår dro mann av huse, når sevjen kom i bjørka, og vrei viur.

Slorbak:

1. Sluttet å slå i utmarker i 1912. Stårr-viker kaltes "stårr-slører". -Ja, større gårder har ikke hatt utslåtter. Høyet bæres eller dras på kjerre. Bøyde bruseklaver og satte tau over og klaven i den ene eien ble satt stauer og i den ble det lagt skorer. Dro til, og den framste klaven festet seg i skorene etter som en dro til. Denne bæreinnetninga ble kalt "kass" el. "høykass" el. "bærakass."
2. På samme måten ble brukt "børsvolk". Bar høyet og det ble kalt "bara på børsvolk." Børsvolk: Lang, stiv viu (bjørk). Viua ble vridd ~~inn~~ i topp, til tau. Slo det omkring, så det ble hengende i den vrien eien. Så ble tredd roteien inn i hempa på toppen. Derved ble det en rund bøyde. La høyet der. Dro så til med den stige eien. Behøvde ikke å knyte. Lagde kjemmer med rive, så høyet ble liggende jamnt. Kladder glei ut. Over venstre skulder. Måtte ha hjelp til å lette opp bak. Barna var med, når de var så store at de kunne bære riva.
3. Gjorde stakker og kjørte starren heim på geitedonning om vinteren.
4. Høyselde. Vogn med 2 hjul og forstilling. Ja, kalles

høyslede, sjøl om bare hjul. Når høyet skulle kjøres på vinterføre ble ikke brukt "gjører" men bustereip, reip spunnet av grisebust. Ble festet i grinda på begge sider flere ganger tvers over lasset.

Under vedtransport var baktauet av bustereip. Bustereipet holdt seg støtt mjukt, fraus ikke stivt. Derfor lett å virre omkring bendestanga og å knytte.

Bandt lasset med gjøletau. 2 hester føre.

6. Kjørte først på vinteren når barføst, og når sjøene hadde lagt seg. Sjøl om bare rim, men ikke snø. Brukte slede. Kunne gjøre 1 a 2 vendinger. Som regel måtte ta stakken, når det ble gjort hol på den, kunne ellers bli ødelagt. Måtte passe p/å når pent vær. Holdt på utover natta, hvis tatt hol på stakken. Inga fast spisetid når høytrafikk. Hadde ikke med niste.

Aurskog, 30 septbr: 1948.

Øyvind Rihsskog
(Øyvind Rihsskog)

1) 30/3 (Hokke)

ar tenntu (Hokke) i N. S. (Hokke)
Treskoringer under høyoagna
ms heider. Lie for ca. 50 a 80 a.
På søndre brak brøkk
børsvolk.

høn eller hus. til for 40-50 a 80 a.
Debbe hang på løyvæggen når det ikke
var i bruk.

1937

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING